

TEVYNE

Organas Susivienijimo L. A.

N 2. Shenandoah, Pa. 11 Sausio - January - 1902 m. metas VII.

NEDELINIS LIETUVISZKAS LAIKRASZTIS ISZEINANTIS KAS SUBATA.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT SHENANDOAH, PA., AS SECOND CLASS MATTER JULY 22, 1901.

THE WEEKLY
"TEVYNE - FATHERLAND."
Organ of the Lithuanian National Alliance.
PUBLISHED EVERY SATURDAY.
at 119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Subscription \$1.00 per year.

All communications should be addressed:
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Street,
Scranton, Pa.

Rates of Advertising:

one inch, once.....0.50
one inch, one month.....\$1.00
one inch, per year.....\$10.00

„Tevynė“ ne sąnariams Susivienijimo kasztuoja per metą \$1.00. Korespondencijas reikia siųsti ant adreso.
REV. A. KAUPAS, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.

ADRESAI

Susivienijimo Virszininku.

Prezidentas A. Teplir, Pittston, Pa.
Vice-prezidentas J. Karalius,
652 German str., Baltimore, Md.
Sekretorius J. Jurgelevicz,
605 W. Mahanoy str., Mahanoy City, Pa.
Kasierius Chas. Radziewicz,
Shenandoah, Pa.
Kasos globėjai { A. Kolczinski, Minersville, Pa.
J. Daukszis, 41 Daugher Lane,
Wilkes-Barre, Pa.
Knygius - Rev. M. Szedvydis, Pittston, Pa.
Dvasiszkas vadovas ir prezidentas ex-officio
Augszcziausio sudo, Rev. J. Kuras,
Forest City, Pa.

LITERATISZKAS KOMITETAS.

Rev. A. Milukas, Shenandoah, Pa.
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.
Prof. J. Žemaitis, Shenandoah, Pa.

Kun. A. Miluko Laiszkai isz keliones.

II
(Tąsa).

Galutiniai pasirengiau iszvažiuoti isz Amerikos pradžioje žieminio sezono, nes 1) pigiaus galėjau pirkti laivakortę, 2) turėjau laukti kol atvažiuos kun. Žolynas, kurs norėjo dar Italijos grožybėmis pasidžiaugti po savo sunkiai ligai pereitą pavasarį ir 3) tycia vėlinau savo iszvažiavimą isz priežasties mus „istų“, kurie yra pasisavinę patentą ant tautisztkumo, teisingumo ir visokių dorybių, kurių didei jiems stokuoja. Dar birželio mėnesije „Vienybės“ o isz dalies ir „Lietuvos“ redakcija ir jų szalininkai, negalėdami kitaip nuvaryti ant manęs savo piktumo užtai, ką isz visų pajiegy rupinausi, kad mus' Susivienijimas nepapultų po „istų“ globa, žodžiu ir rasztu (ypacz „Vienybėje“) garsino daugybes navatniausių apskelbimų, norėdami padaryti isz mano iszvažiavimo argumentą pertikrinimui savo apkvailintų žmonelių. Atvirai buvo raszoma ir kalbama tų neva tolynžengių, juog „Susivienijimas“ grusiąs, kunigai paglemžszią pinigų, bėdą suversią ant Miluko (nevadinta manęs nei kunigu tulą laiką), kuris pas-kui iszbėgsiąs nuo teisdarystės į Europą. Akyveizdoje tokių nedorų ir kvailų zaunų man negalima buvo iszvažiuoti isz Amerikos liepos ar rugpjuczio mėnesije, kaip buvau mislijęs. Laukiau czielus szesziš mėnesius po „Susivienijimo“ seimui, kad žinomas kaipo didžiausias visokių apszmeizimų autorius p. Mikolainis (kuris

Prusuose vadinosi daugybe visokių vardų ir sukrovė tukstanczius isz Lietuvos kunigų duosnumo) galėtų su savo sėbrais paszaukti mane į teisdarystę. Bet visi tie szirdingieji tautiečiai kakinosi tik iszdergimais po laikraszczius ir pakampiniais apsznekėjimais, kurių niekad ir neviens isz jų nedrįso man į akis atkartoti. Tie visi nesąžiniszkiausi iszmislai, kuriuos platinti padėjo net ir Szernas, buvęs „Varpo“ o dabar „Lietuvos“ redaktorius, besigirias nuolat savo teisingumu, už savo siekį turėjo sutvėrimą tautisztkai liberaliszko Susivienijimo. Keistu iszrodo daigtu, kad organizatoriai už svarbiausią rysį savo rengiamos organizacijos aprinktų neapykantą ir baimę vienos ar kelių ypatų. Juog teip bet atsitiko su antru paprastai teip vadinamu Susivienijimu, kiekvienas gali persitikrinti, kurs skaitė „Vienybės“ ir „Lietuvos“ korespondencijas po Susivienijimo seimui Wilkes Barre, o teipgi ir ilgus manifestus apdirbtus Vienybės redakcijos. Vardai „Milukas“ ir „Kaupas“ ten szimtais kartų atkartojami. Cementu to liberalisztkai tautiszko „Susivienijimo“, pasztatyto ant baimės ir neapykantos Miluko su Kaupu buvo dar dergimas lietuvių katalikiszkos kunigijos abelnai...

Taigi aprupinęs visus savo reikalus, o teipgi iszdavęs skaitlių isz visuo-mėniszky reikalų, į kuriuos buvau įsigilinęs, pradžioje Lapkriczio per p. K. Radzeviczių, „Susivienijimo“ kasierių nusipirkau (tik už 50 dol.) pirmos kliasos laivakortę, idant perplaukti Didmarį American Line Kompanijos garlaiviu „Philadelphija“, kurs turėjo iszplaukti isz New York'o 13 d. Lapkriczio. Pirmiaus tas garlaivis vadinosi

„City of Paris”, bet pirm kelių metų susimusus jam ant povandeninių akmenų netoli Anglijos krantų, kompanija su dideliu vargu jį išsugelbėjusi ir gavusi pusantrą milijono asekuracijos pinigų už blėdį laivui padarytą, praminė jį „Philadelphia”, numanydama, juog nelabai kas norės plaukti per mares laivu, kurs sykį jau buvo susidaužęs. Išmintingi savininkai nei žodelio nežapteria apie szito savo laivo praeitį, nors paveizdan apie kitą jų laivą „Saint Louis” ar „Saint Paul” daugybę galima apraszimų atrasti ir net laivakortės ant garlaivio St. Paul brangesnės, nes jis laike karės Amerikos su Ispanija, pabėgo nuo iszpanų laivynės, kuri jo nei nemislijo gaudyti.

Kožnam, kurs sziek tiek moka angliskai ir ypacz žieminiame sezone norėtų iszvažiuoti isz Amerikos patariu pasirupinti vietą ant American Line kompanijos laivų. In 7 be biskio paras žmogus persikeli per didmarį, gali pamatyti nors dalį Anglijos, ypacz-gi Londoną, jos sostapilę, o isz ten lengvai gali pasiekti Europos kontinentą. Isz Londono galima iszvažiuoti naktį ir, greit persikėlus per angliską-jį kanalą, važiuoti per Paryžių arba ano visai nekliudant, į kitas Europos szalis. Galima, dar pigiaus, važiuoti į Hollandiją ar Belgiją vandeniū, o kas nori tai ir į Hamburgą ir Bremeną isz Londona gali kone kasdien garlaivį gauti. Tiems, ką nesibijo marių ligos ir vasarą keliauja, patarcziau isz Londono važiuoti garlaiviu stacziai į Karaliauczių arba Rygą ar Liepoją, jei jie norėtų atlankyti Lietuvos szalis. Kelionė vandeniū visada pigesnė nei gelezinkeliū, o antra, nusipirkęs laivakortę, per visą laiką kelionės žmogus neprivalai ir kasztuotis ant valgio, teipgi nesibijai vagilių, kurie trukio vagonuose nesykį klastą padarą. Ant visų beveik garlaivių yra įtaisytos gelezinės skrynios (safe banks) sudėti pinigams ir brangesniems daigtams. Keleiviai ēsanti po globa amerikiskųjų ar angliskųjų kompanijų už tokį savo brangumynų padėį nieko nemoka, tik paduodami garlaivio izdininkui užpeczėtytame laiszke savo izdus, privalo paimti nuo jo kvitą.

Kompanija gvarantuoja, juog teip padėti daigtai neprapuls. Su savim ant garlaivio geriausia turėti tik kelis graszius apdovanoti laivo tarnus, kurie pakloja lovą kajutoje, czebatus szvakuoja, patarnauja prie stalo valgomoje arba nenorincziam pasiduoti marių ligai ir sėdincziam ant virszutinių laivo grindų atnesza oran visus valgius.*

Dar vienas geras dalykas važiuoti pirma ar II kliaa: jei jautiesi nesveiku ir manai, kad iszgerdamas kokio mineraliszko vandens pav. „Hunyadi” arba ir kokio alkoliszko gėrymo pataisyti savo vidurius, o per tai ne teip lengvai pasiduosi marių ligai, tai gali ant bargo apsteliuoti sau gėrymus, paraszdamas tik ant kortelės, ko nori. Korteles tas suteiks tau kožnas lekajus (steward); priesz pat iszlipimą isz laivo, nuvėjęs pas garlaivio izdininką (purser) atsiimti savo pinigus, rasi savo parasztytas korteles su apsteliavimais ir tada apmokėsi užtrauktą skolą. Tokiu budu visoje kelionėje ant garlaivio žmogus nereikalauji neszioti savo pinigų ir bijotis, kad jų kas nepavogtų naktį, nes juos saugoja kompanija ir už jų prapuolimą atsako. Daigtus, kurių ant garlaivio nereikalauji, gali sudėti į didelę skrynją, kurią pavedi kumpanijos globai per visą kelionę mariomis (už dyką). Negana to, dar iszlipant isz laivo, duokim sau Anglijoje, gali tą skrynją per kompanijos tarpininkystę siųsti į kurią nori vietą Europpe, tik nereikia pamirszti siųsti greituoju trukiu (*grand vitesse prancuziszikai*), nes pasiųsdamas paprastu tavoriniu trukiu (*petite vitesse*) pats atvažiuosi į tą vietą viena ar dviem nedėlioms ankszcziau

*) Gal kas prikaszios man, juog czia duodu rodas tik važiuojantiems II ar I kliaa. Teip tokiems tik daugiausiai rodą galiu suteikti, nes kožnam ypacz marių ligos prisibljancziam patariu ant garlaivio važiuoti II kliaa; teip darydamas pamatys, juog kelis dolerius isz augszto brangiaus užmokėjęs, galų gale mažesnius kasztus turės.

Skirtumas tarp II ir III kliaas American Live kampanijos laivų žieminsame sezone nepasiekia 10 dolerių. Žmonės gi važiuodami III kliaa ir sugręstul II į I paszvinkusias kamaras kiti ir sveskiausi apserga; negalėdami gi nei pažlurėti į paduodamus valgius, tankiai perka nuo matrosų geresnį valgį, o kiti suvis mažai valgydami, perka alų ir kitus gėrymus ir per kelias dienas iszleidžia daugiaus graszio, nei kad būtų važiaavę II kliaa, kur didesnės vigados ir kur apie gėrymus mislija tik pajunkęs prie jų žmogelis.

ia reikės daug laiko dovanai sugaisziuoti, skrynios belaukiant. Kas savo skrynioje turi sudėjęs geresnius kokius daigtus, tai pirm iszsiuntimo turi anuos asekuruoti — (apsaugoti) nuo prapuolimo ugnelije, vandeuije ar isz priezaszties vagių klastos. Reikia žinoti, kad Europoje daugelyje vietų tarnai ant gelezinkelių mėgsta sznipinėti po skrynias ir isz to pelnauti. Asekuracija daigtų neperdaug kasztuoja, to paties Thos. Cook'o agenturos Europoje teipgi asekuroja daigtus keleivių, kurie jų agencijoje perka bilietus (tikietus) ant garlaivių ar gelezinkelių.... Iszmokintas p. K. Radzevicziaus tokių gudrybių kelionėje reikalingų, dabar galiu jam padėkavoti, kad Didmarį perplaukiau be jokios rupesties....

(Dar neviskas).

APIE ŽYDUS.

paraszė Jurgis.

Gal ne vienam teko buti mieste sziltą, gražią subatos dieną. Kada da saulutė dikcziai kaitina, mieste tyku: viskas sutingę, suszniuę, tartum apmirę. Tikt žydukų kaimenės apgulę zavolines nei parsziukai kaitinasi priesz saulę; žydelkos kiurkso ant slankszczių ir varvaliuoja; seniai žydai arba driuklinėja gatvėmis (ulycziomis) po du, po tris, galvas nunėrę ir rankas susidėję užpakalyj, arba rankomis mataszkuodami arzeliuoja susitelkę į kuopas. Jaunimas nesirodo: bijosi, mat, kad skaistus vieldiai saule neįdegtu. Szeip žmonių beveik nematyt. Jei tik koks ponpalaikis prabėga susirietęs, boba susikuprinus pragoglina su vandeniū naszcziais, žydbernis pro zomatą kysztelia galvą.

Ale jau saulutei leidžiantės, kad truputį atvēsta, miestas, rodos, atgija. Visa žydauja iszsipila laukan; gatvės patvįsta žydais, — net angszta darosi.

Kiek czia svieto, kiek turtų, kiek lobių, kokia gerovė! Žydynai įsidarę, įsistaipę nei ponaicziai, — tik stėrina nosis kaip vaszkaras iszkėlę. O žydelkszės vienose gelumbėse ir szilkuose kad net sznabzdą, tik cziužinėja kaip povės.

Žmogui tarp tų mynių žydų nyku darosi. Skubina taisosi arklus, sėdas į vežimėlį ir birzgina namon.

Begrįžtant man vieną tokią dieną isz miesto ir užėjo ant mislių: „Isz kur, po plynių, tos žydų gaujos pas mus radosi? kaip tie žydsi gyvena, isz ko minta?“

Kodėl męs, pamislyjau sau, prakitą liejam, sunkiai dirbām, kamuojamės per dienų dienas, o ir tai tankiausiai vos sausą duoną tebekremtam ir nedarytus barszczius tesrebiām? O žydai? nė aria, nė sėja, nė į kluonus krauja, o tik dažniausiai viso pilni, skainiai pasivalgę, gražiai iszsipustę, iszsiszvais-tę?

Kodėl męs kaskart biednyn, o žydai turtingyn eina? Kodėl kad jie lobsta, męs į skolas bredam?

Juk žydai neatsineszė pas mus pini-gų isz svetimų žemių. Kad dvyliką, keturioliką, penkioliką amžį įkirėjo jie svetui, daėdė iki gyvam kaului, žmonės pradėjo juos muszti ir guiti isz savo žemių. Tada isz pietinės ir vakarinės Europos, kur jie buvo apsigyvenę, pliki grynį, vos gyvi telikę, jie bėgo į Lenkų žemę, o pagaliaus ir į Lietuvą, tikėdamiesi czia prieglaudą gausią. Ir jie neapsiriko. Lenkų ir Lietuvos karaliams pagailo žydų; atidarė jiems savo vieszpatyszczijų rubežius, priėmė po savo priegloba nusususius nurizusus, vos gyvus isz baimės. Jie nežinojo, mat, ką daro. Jie nežinojo, kad priimdami žydus, kiesz savo tautai už auczio gyvatę, kuri nors buvo tuolaik sustingus, bėt atkiutus szilumoj galėjo veikiai isztiest savo snapą, iszkiszt gelvuonį ir įgilt ir įkšt savo geradėją. Teip tai dėl gailios ir minksztos szirdies mūsų valdimierių jau nuo dvylikto amžiaus, o gal nuo ankszcziau pradėjo rinktis žydai į mūsų tėvynę ir dar nepaliauja tebesirinkę. Ypacz nuo 1639 metų, nuo laikų Lenkų karaliaus ir Didziojo Lietuvos kunigaikszczio Vladislovo, kurs žydams dideles liuosybes yra suteikęs, it pikta liga, teip veikiai jie iszsiplėtė po mūsų krasztą, — kad jau szendie vargu rasi sodzių, kur nebutų žydo! Tiek jau to amaro priviso, kad szendien pareina pas mus ant szeszijų žmonių vienas žydas! Kitaip sakant, szeszi

žmonės tur uzdirbti vienam žydui ir maistą, ir drapaną, ir da sukraut turtą. Szeszi žmonės vienam žydui! Geru mokestis, nėr ką sakyt. Kaip sau nori, bet-gi perskaudu; czia arsziau baudžiaivos, pamislyjau sau. . . .

Žydai atėjo pas mus be skatiko. O szendien? žiurėk tu, koki pas juos murai, koki turtai! Isz kur tai pas juos emės? Gal jie uzdirbo? gal jie eina su žagre ar su dalgiu? gal matė kas žydą kuliant, ar mėszlą vežant? Gal tai jų paczios megzte užsimezgė, ar siute užsi-siuvo tokius lobius? Ką czia ilgai kalbėti niekus? Visiems zinemas žydų darbas: driuklinėti pakampėmis ir laužyti sau galvą kur ką prigaut, apsukt. Sztai versmės jų uzdarbio. Jei ir teks pamatyti žydą prie sunkesnio darbo: kalviaujant, dailydžiaujant., tai jis czia tik tuotarpu, lik prasigyvenęs turės užką užsivesti karcziamą ar kromelį. Teip tai vislab, ką turi žydai, tai daugiausiai apgavimu, isz suktybės ir vagystės. Vis tai mūsų kruvinai uzdirbti skatikai, mūsų vargas, mus kruvinas prakaitas.

Žiurėk-gi dabar tu czia! Visokiūs vagis, piktadėjus, apgavikus valdžios į kalinį tupdo; kodėl vieni tik žydai ramiai sau gyvena su savo suktybe? Kodėl tik jie vieni po senovei ramiai sau, be jokios baimės, be atsakymo lando sau po mus kaimus ir sodžius, pardavinėja szeimynai degtinę, silkes, pyragus, cukrų, skepetaites, kasninkus, (kaspinus), spilkas ir kitus mažmožius, szimteriopai ima už tai vogtais nuo ukininkų javais, bulvėmis, kiausziniais, vilnomis ir kitokiais daigtais? — ramiai sau ir be atsakymo veisia žmonėse girtuoklystę, isztvirkimą, veda ant pikto, žudo padorumą, ramiai sau ima nuo szimto po szimtą palukio ir daugiaus, už niekus parduoda skolininkų namus, visokia klasta ir viltavilystėmis pragaiszina žmonių turtus, suima posenovei į savo czereslą bernų algas, liuosininkų uzdarbius, gaspadorių užsėlius? - o vis tai per suktybę ir apgavimą! Ir niekas nieko jiems už tai nesako. Tylka, nė ne sznabzd! Kodėl tai teip? pamislyjau sau. . . .

Kodėl tie žydai nė jie bijo rando, nė jo įstatymų, nė bausmių? nuo visko iszsisuka, visko prasilenkia; kaip sau

nori, teip gyvena, — kaip jiems patinka, teip tarp savęs draugiją sutaiso, — nė jų policija gal susekti, nėgi suziurėti. Tikrai, vieszpatystėj jie susidarė savo atskirą vieszpatystę su ypatinga valdžia, rėda ir tiesomis. O paš mus kodėl-gi niekas negali užsislėpti? Vos kas žodį žeptelėjo, nereikalingai ką prasitarė, kokią knygpalaikę perskaitė, tuo visi zemskiai ir žandarai žino.

Kodėl, kad męs persikviecziamė daktorių vaikams pamokiti, tik sztai tau ir kyszt žandas; triukszmas, riksmas, bausmės, kalinys, — rodos visa vieszpatystė tik emus ir sugrius. O anave žydai - kiekvienam miestelyj, kur vos kelios karcziamos tebėr, atvangiai, be baimės turi sau savo chederius (mokyklas), net savo akademijas.

Kodėl mums uzdrausta spauda, uzdrausta net melstis ant lietuviszkų knygų? — O žydai, ką nori ir kaip nori, raszinėja po savo laikraszczius be jokios priežiuros ir drausmės!

Žydai, nelyginant, kaip arkės. Nieko neveikia, tik svetimą kraują siurbia. Juo tolyn, juo gilyn į kuną skverbiasi, didyn eina. Sunku nuo jų atsikaraskoti nė pleszte bjaurybės niszplėszti, pusiau trusta, o gelvuonys likęs ilgainiū vėl atauga!

Ir sakyk tu man! isz kur tas jų toks tvirtumas, tokia galybė? pamislyjau sau.

Dievulėliau mano! ir ko asz tuos mus laikraszczius beskaitydamas nebeužėjau? dažnai kas mums nė priduriama, nė prikiszama! O apie žydus, apie tai, kas mus kaip koks naikius naikina, kas kasdien mums nugarą ēda, — sziuksztu kad tau kas, kaip priguli, iszdėtų, anaiptol!

Kaszin, ar nebebutų tik mums geriaus pažinus tą žydelį - nabagėlį, kurs toks nuskuręs — nurizęs, toks suvargęs, renka, Dieve, kaulus, perka skudurius, pakojas, pusę dienos dera ik nudara kelis skatikus, aszaras lieja ik nuo gaspadines iszsimeldžia dėl savęs pavargėlio szj-tą magaryczijų: nors porą kiauszinių, nors gaiduką ant szabo, — o paskui už kelių metų perka murus, dukterimis tukstanczius duoda. Kad pažintumėme, kas tai per pauksztis tas žydelis, ką toks geras, toks meilus, — kas

turgus važiuoja su gaspadorium į miestą, padeda jam parduot, padeda apsipirkti — ir vis tai tankiausiai dovanai, at teip isz geras szirdies, kaip prietelius, - tik paskui, žiurėk, už kelių metų patsai lieka gaspadorium, o gaspadorius, kurį jis teip szielpė, jau pas jį malkas kerta. Kad pažintume tą žydelį, kurs jau nuo kelių szimtu metų terp mus gyvena, o da teip mažai mes jį persimanome, — kad supratume, koks jo pasielgimas budas, siekis. Tada tai gal pražiurėtumėme, gal bent kartą pamatytumėme, kad tas žydelis tai siurbėlė (dėlė), ką pamažu per visą savo gyvenimą siurbia mus kraują, iki ant galo pripampus nenupuola žemyn, nenusibaigia. O pažinę, gal bent kartą liautunėmės su juom sėbravę, pradėtumėme nuo jo sergėtis ir gintis.

Teip bekmąstant, beposmuojant nė nepasijutau kaip mano kumelaitė tik brukszt į kiemą ir užsuko.

(Dar neviskas).

Ir vel protestas.

Gavome nuo Philadelphijos „protestantų“ ilgoką protestą priesz kun. Miluko „melagingą straipsnį No 44 „Tėvynės“. Komitetai neva lietuviszkos szv: Antano parapijos ir 8 draugyszčių reikalauja nuo mūsų atszaukimo „melagingo straipsnio“, nes laike pesztynių lietuviszkoje bažnyczioje Aleksandra Jocis pro laaga neiszszoko ir Dievo mukos nno sienos nenudrėskė, o koks tai Jankauckas ant vargonų tą dieną nebuvo.

Tai tau ir protestas! Tegul Jocis per langą neszoko ir mukos neplėszė, o Jankauckas ant vargonų nelipo, - bet kas isz to, kad tos aplinkybės nė kiek dalykų stovio neparmaino. Mēs tikėjomes, kad ponai „protntantai“ gįs sa ve, ekad sekys! kad jokio susikalbėjimo pakelti bažnyczioje musztynę nedarė, kad pipirų kiszeniuje į bažnyczią nesineszė ir t. t. ir t. t., o czia tau szmakszt! Jocis pro langą neszoko, o Jankauckas ant vargonų nebuvo!...

Taigi dovanokite, ponai komitetiniai, kad nerandame priezasties, del kurio straipsnį kun. Miluko turėtume atszaukti. Tikime, kad jums

rupėjo apgynimas ne Jocio ir Jankaucko, bet apgynimas visų Philadelphijos maisztininkų. To ne padarėte, — užtatai, tvirtiname, kad kun. Miluko apraszymas pesztynės bažnyczioje buvo teisingas, ką pagaliau patvirtina 6 lietuviszkos Philadelphijos draugystės (žiur. „Tėvyn“. No 1).

KORESPONDENCIJOS.

PHILADELPHIA, Sausio 5 diena 1902.

„Kurį Dievas nori nubausti, tam pirma protą atima“, sako senas priezodis, tas dabar atsipildo ant Philadelphijos Lietuvių, kurie priesz katalikiszką bažnyczią kovoja. Skaitant paskutinius numerius Vienybės ir Lietuvos tiktai juoktis ir sarmatytis reikia savo brolių, kurie norėtų įkalbėti sveikiems žmonėms ligą, buk katalikai arba kuninginei, kaip jie vadinami, sukėlė skerdynę Philadelphijos Lietuviszkoje szv. Antano bažnyczioje, o prieszininkai arba tikri pesztukai teisingai save visai nekaltais, navet apszankė save kankintineis, nori lyg gyvais dar szventais likitų matyt isz bedieviszkų laikraszčių kur aukas renka po svetimas Lietuviszkas kolionijas, kad už suimtus pinigus susilopytu sau pakauszius, ką palicmonai apdauže už pasiprieszinimą valdžiai miesto. Rasziauczonai tiktai dėl Lietuvių geresnio supratimo, kurie toliaus gyvena, nes vietiniai pergerai žino tuos kankintinius apjakusios pukibės ir besarmatiszko pasielgimo, kurie akiai bėga į prapultį.

Jie save teip teisingo, kad jie ramei meldėsi bažnyczioje, tad kunigas su savo szalininkais paszaukė policiją ir pradėjo musztie, už ką delto kad meldės! koks tai apszurdas, ar kas girdėjo kad, akad policija, kuri yra del vieszaus parėdko, atėjusi pradėtu skerdynę daryti, į tą jokis žmogus neįtikės, net patys pesztukai į tą netiki, tiktai teip szneka, kad svetui akis muilyti. Kad jie buvo ant musztinių pairengę ir musztinę pradėjo, mes tą žinom isz nutarimo ant mitingo, navet žinom su kokiais ginklais ir kokios ypatos, tą mes sude pasakysim. Kildienė, kuri pirma pipirus bėrė kunigui, jeigu but su geru klausiusi izseiti isz bažnyczios su policija ir jos užtarėjai but nepuolę jei į pagelbą rėkdama „iszmuszti policiją ir kunigą užmuszti“ be abejonės but palicija nesuskaldžiusi pakauszių maisztininkams, ale ko norėjo to gavo.

Po antra, jeigu kuninginiai pradėjo musztis, juk policijos prideryste yra tiktai suimti pesztukus, o tuom tarpu isz kuninginių nė vienas ne liko sumusztas nei suaresztavotas, delto kad kuninginiai ramei užilaukė, tą sveikas protas rodo.

Žiurint ant mūsų brolių prieszininkų dabartinio elgimosi reikia pamislyti kiba toks

amžius užstojo, kuris vis dnoda tiek nelaimingų dvasiszskų bankrutų, o t e m p o r a, o m o r e s. Pas mus dabar Philadelphijoje kiek prieszininkų, tiek nuomonių tikejimiszskų, kožnas už kitą nori buti iszmingesnis tiktai reikia nueiti ant jų mitingų pasiklausyti, o iszgirsi daiktų, kurie tau nekados nesapnavos, beje vienas labai auksztė mokslo net nuo Kaukazo (nes tenai tarnavo kurumenėje maskoliaus) girias ant mitingo jog žinaš visas svietiszskas ir dvasiszskas provas, tiktai klausykit manęs sako, o viskas bus gerai. Tas prakilnus žmogus užima teipgi nemenką urėdą, nes pas savo landsmaną lietuviszką židą buna bartenderiu (szinkorium), pas tą patį, ką užstatė bailą už pesztukus Liet. bažnyczioje, nes už gerą turi geru užsimokėti.

Kitas vel užvydėdamas ponui Dilioniui, teipgi labai didelio mokslo, nes dvi žiemas ėjo į narodną ucziliszczą, kad nepaveržtu jam jo bendrų užsimanė buti koku tenai bombiza. suszaukinėja mitingus net į savo stubą, turi kokias tenai Ražancziaus draugystes isz pesztukų ir pipirnikų paskui nevalavintis konkuruoti, kurs daugiaus iszgers klube alaus, tas didesnius atlaidus apturės.

Ale ponas Dilionis kurs, dabar yra galva neprigulmingos Lenkiszkos bažnyczios, yra labai nusiminęs ir dideliame stroke, vienok žada lietuviszkom Bambizai nepasiduoti, kad jam jo parapijonų nepaveržtu. Kurs isz laikės konkurenciją nežinia, tiktai gali laikas parodyti.

Bet vieno: ponas D. kad nepatrotiti savo avelių atėjo ant labai genialiszkos mislies, buk sako pasamdęs poną exsekretoriu nuo S. L. A. už pagelbininką ir permainsiąs liturgiją ant staziatikiszkos kalbos, paveizdą pono. Hoduro neprigulmingo lenkų kunigo isz Scranton'o, kuris sako nuo Naujų metų pradės vietoje lotiniszškai, lenkiszškai miszias giepoti.

Ale kadangi p. D. su savo asisteutu A. norint prakilnaus mokslo, ale lotiniszškai vienas užmirszo dėl senatvės, o antras dar neiszsmoko dėl jaunumo, aigi isz lotiniszko persunku prieis iszversti, užtatai žada nuo Naujų Metų priimti urgią (miszją) maskoliszškai giedos „Bože pomilui, Gespodi pomilui. Jannasis busią už popą, o senis nž dia czio. Tokios tai naujenos pas mus Philadelphijoje po N. Metų.

Lietuvis.

Raszykites prie

Susivienyjimo.

OŽKABALIŲ DAINOS.

Surinko D - ras J. Basanavičius.

(Tąsa).

LIII.

Aš gana sakiau, gana kalbėjau,
„Vai ne sėk', ne sėk' žalią rutele.“
— Aš ne dėl tavęs rutele sėjau,
Aš ne dėl tavęs gražiai ravėjau.
Dėl seserėlių gražiai sėjau,
Dėl seserėlių gražiai ravėjau,
Kad graži butu, kad garbinuota,
Kad gėrėtusi kiemo mergelės.

* * *
Aš gana sakiau, gana kalbėjau,
„Vai ne šerk', ne šerk' bėrą žirgelį“.
— Aš ne dėl tavęs žirgelį šeriau,
Aš ne dėl tavęs gražiau šukavau
Dėl broliūžio zingelį šeriau,
Dėl broliūžio gražiai šukavau,
Kad gražus butu, kad šokinėtu,
Kad gėrėtusi kiemo broleliai.

(1868)

LIV. *)

Aš nueičiau ing jaunimą —
Ne kibina nė jaunikiai,
Nieks ne kibina manęs,
Nieks ne geria ant manęs.
Prisikiščiau tą marginę,
Ir tą pačią prikištinę,
Kas tik grybšt' — vis manę,
Kas tik kibin', vis manę.
Mano viras jau sušniuro,
Jis, parėjęs viens namon,
Binbt atsigul' kamaroj'.
Aš parėjau vėlai naktij',
Emiau gaidį juodą plaktie:
Ne giedok' vidur' naktų,
Ne budink' mano vargų.
Reiks man rytoj' keltie,
Svečių lauktie, suriai rauktie,
Skiedros neštie, paukščiai peštie —
Ar aš ne gerai darau,
Ar ne geri mano darbai? (1899)

LVI.

Aš mergelę auginau,
Kaip višnelę nokinau:
Tu mano merguzėle,
Mergelė lelijėlė,
Ne duok kitam žodelį,
Busi mano mergelė.
Atvažiavo sveteliai
Iš svetimos šalelės,
Perkalbėjo močiutę —
Pažadėjo dukrutę.
Gailiai verkė dukrelė
Nuo močiutės aidama,
Seselias palikdama.

*) Slg. n.LII.

Cit' ne verk' seserėle,
Baltoji lelijėle,
Mes tavę atlankysim'
Kas šventą nedėlėlę. —
Kur tik mergelė ėjo,
Vis aš ant jos žiurėjau,
Kur mōrgelė sustojo,
Visa šalelė linko. (1875)

LV.

Aš nueičiau in seklyčią,
Pažiūrėčiau zerkolėlin,
Ar yr' veide skaištumėlis,
Ant galvelės vainikėlis.
Jau n'ēr veide skaištumėlio,
Ant galvelės vainikėlio....
Aš inlyščiau in tą volą,
Kur laputė vaikus veda,
Aš toj' voloj' be gulėčiau,
Nė sarmatos ne turėčiau. (1899)

XLII.

Aš padainuosu dainų dainelę,
Aš dainų bernuzėlis;
Aš atdarysu dainų skrinelę,
Paleisu į liustelį:
Akmuo be kraujo, vanduo be sparno,
Papartis be žiedelio,
Aš bernuzėlis, aš jauns bernelis
Be jaunos merguzėlės.
Parduosu žirgą ir tymo balną,
Samdysu audiejėlę.
Ir atsiliespė jauna mergelė,
Po svirną vaikščiodama:
„Ne parduok' žirgą, nė tymo balną —
Aš busu audiejėlė“.

* * *
Aš padainuosu dainų dainelę,
Aš dainų merguzėlę;
Aš atdarysu dainų skrinelę,
Paleisu į liustelį.
Akmuo be kraujo, vanduo be sparno,
Papartis be žiedelio,
Aš merguzėlė, aš vargdienėlė,
Be jauno bernuzėlio.
Parduosu žiedą ir vainikėlį,
Samdysu artojelį.
Ir atsiliespė jaunas bernelis
Po stonią vaikščiodamas:
„Ne parduok' žiedą, nė vainikėlį —
Aš busu artojėliu“ (1874)

LVIII.

Aš pamačiau bernelį
Vidur' Jurių marelių,
Aukso pipkį rukantį,
Arielkėlę gerentį.
Nusikirscziau klevelį'
Budavočiau laivelį,
Kad aš tenai priplaukčiau,
Jam pipkutį ištraukčiau,
Jam pipkutį ištraukčiau,
Arielkėlę išliečiau.

Už pipkutį į sprandą,
Už taboką į zandą,
Už arielką ing ausį,
Kad jis manęs ne klausė. (1899)

LIX*).

Aš paprašyčiau žvaigždelių
Didelių ir mažų,
Kad man šviestų vieškelėliu
Pas mergelę jotie.
Kad nujojau pas mergelę,
Da' mergelė miega.
Kad nujojau pas jauną,
Da' jaunoji miega.
O jei miegi, merguzėle,
Miegok' kuo ramiausei,
O per tavo saldų miegą
Man širdelė alpsta.
—Ko atjojai, bernuzėli,
Tu man ne milimas,
Ko prisėdai prie šalelės
Tu nekenčiamasis.
Kad tu pas mane atjojai,
Mane naravoji,
O kaip pas kitą nujojai,
Manę išvainoji.
Tu gireisi, bernuzėli,
Kad tu ukininkas,
Noris tavo puikus rubai,
Bet tu sluzauininkas.
Aš nuveicziau pas tą tiltą
Kur kareiviai aina,
Aina pulkas, aina antras —
N'ēr Mano bernelio;
Ir ateina trečias pulkas —
Štai mano bernelis.
Muškit' bubnais, traukit' varpais —
Štai mano bernelis,
Muškit' bubnais, traukit' varpais —
Štai mano jaunasis. (1876)

— LX**).

Aš pasėjau rutele,
Pasisėjau rugelius,
Vai aš insakiau savo berneliui
Rudenuzij' atjotie:
Kada rugeliai želmenij',
Žalia rutelė garbinij',
Tada, tada, mano berneli,
Pas mane atjok'.
Kad' dar rutelė ne dygo,
Žali rugeliai ne žele,
Jau ir atjoja jaunas bernelis
Pavasario dienele.

*) Dainuoja mergų susirinkimas tą naktį, kada vedžiai atvažiuoja pas mergą.

***) Dainuoja mergos pulkas. Jaunikiui į vuošviją pribuvus, jį ant kiemo pasitinkant.

Vai tu berneli jaunasis,
 Dobilėli baltasis,
 Ko teip, ko teip, mano berneli,
 Teipos anksti atjojai?
 Ar tu žirgelį mėginai,
 Ar tu suknelias vėdinai,
 Ar manim' jauna vargo mergele,
 Manim' jauna gėriesi?
 — Nė aš žirgelį mėginau,
 Nė aš suknelias vėdinau,
 Tik tavim' jauna vargo mergele
 Tavim' jauna gėruosi. (1876)

LXI.

Aš pas močiutę gerai budama,
 Ejau geriau įieškotie,
 Inpuoliau in vargelį, in gailias ašarėlias.
 Ko užsipuoliai šelmi bernužėli
 Ant manęs vargdienužėlės,
 Ak tu žinojai, šelmi berneli,
 Ne aukselio vainikėliai,
 Ne perlo vainikėliai.
 Ak tu žinojai, šelmi bernužėli,
 Tik šilkelių kasnykėliai,
 Rutelių vainikėliai.
 Ak tu žinojai, mano mano bernužėli,
 Ne pas močiutę užaugau,
 Ne didžioj' valialėj' buvau —
 Iki ketužių purvynužij',
 Ik' pažastužių po vandenužį,
 Vargios mano dienužėlės —
 Vis gailios ašarėlės.
 — Ko ne lankiai manę, dukružėle,
 Nors nedėlios dienele?
 — Ką aš lankysu, mano motynėle,
 Ką aš lankysu, sena širdužėle,
 Aš ne atrandu vieškelėlio
 Per gailias ašarėles.
 — Ak tu žinojai, mano dukružėle,
 Ak tu žinojai, baltu lelijėle,
 Gale tėvo laukužėlio
 Augo žalia liepelė.
 Po taj' liepėlė, po taj' žaliaja
 Su berneliu stovėjai,
 Su berneliu kalbėjai. —
 — Vai tai ne tiesa, mano motinėlė,
 Vai tai ne tiesa, sena širdužėle,
 Su broleliu stovėjau,
 Su broleliu kalbėjau.
 Mesčiau turtužius aš į šalužę,
 Puikius rubužius į purvynužį,
 Per niek' visos kalbužės,
 Kad yr' širdij' bernužis. (1875)

LXII.

Aš pas savo tētuzėlį tai valią turėjau,
 Kad sodelij' obelėlias sodinau,
 Ir vininius obuolėlius nokinau.
 Aš nuskinčiau obuolėlių dviliką,
 Aš nuneščiau kunigui klebonui,
 Aš kunigui obuolėlių dviliką,
 Man kunigas — bernužėlį milimą...

Ir prijėjo pilnas dvaras kazokų
 Ir paėmė mano virą už nieką.
 Man ne gaila, ką jį paėmė,
 Tik man gaila, ką ne dručiau surišo.
 Riškite dručiai tą pagoną, nes pabėgs,
 Dar ne syki man galvelę sudaužys
 Ir šilkelių skepetaitę sutaškys. (1899)

LXIII.*)

Aš per naktelę ne migau,
 Vis vainikėlį saugojau,
 Auštrelei auštant užmigau,
 Saulutei tekant pabudau,
 Jau vainikėlio ne radau.
 Aš per dienele perverkiau,
 O nė burnelę ne prausiau,
 Aš nusiprausiau burnelę
 Pas anytėlę klėtėlėj',
 Pas bernužėlio lovėle
 Raudonų rožių vineliu,
 Žalios rutelės rasele,
 Aš nusišluosčiau burnelę
 Žalių sėrų skepetėle. (1875)

LXIV**).

Aš po sodelij' vaikščiojau,
 Juodos vuogelės įieškojau,
 Vai ir atradau vuogelę,
 Ant mažiutėlės šakelės.
 Po atlaidėlius vaikščiojau,
 Jaunos mergelės įieškojau
 Vai ir atradau mergele,
 Su mošitėlėm stovinčią,
 Su mošitėlėm stovinčią,
 Su dieverėliais kalbančią.
 Jus dieverėliai, broleliai,
 Ne pramanykit' vardelio,
 Ne pramanykit' vardelio,
 Nes aš ne jūsų martelė
 Nes aš ne jūsų martelė,
 Tėvo, močiutės dukrelė. (1899)

LXV***).

Aš po sodelij' vaikščiojau,
 Seldžios vuogelės įieškojau,
 Vai ir atradau vuogelę
 Ant mažiukėlės šakelės:
 Saldi, gardi vuogužėlė
 Ant mažiukėlės šakelės.

* * *

Aš po miestelij' vaikščiojau,
 Savo mergelės įieškojau,
 Vai ir atradau mergele
 Simte mošelių stovinčią,
 Su dieverėliais kalbančią:
 „Jus dieverėliai, broleliai,
 Ne pramanykit' vrdelio
 Nes aš ne jūsų martelė,
 Tėvo močiutės dukrelė. (1875)

*) Dainuoja paskutinį vakarą prieš nuėmimą
 vaivainiko, arba uždejamą nuometo.

***) Slg. n. LXV.

*** Dainuoja pasekėjai, atleidę marčią paskuti-
 nį vakarą. Slg. n. LXIV.

LXVI.*)

Aš prašiau Dievo per visą dieną
 Ukanotos naktelės
 Nujotie pas mergele.
 Vai ir išprašiau Pono Dievulio
 Ukanotos naktelės
 Nujotie pas mergele,
 „Berneli mano, mano jaunasis,
 Ar ne matė tėvelis
 Tavę jauną atjojant'?'
 Matyt' ne matė, suprast' suprato
 Ant bėrojo žirgelio
 Ir tymelio balnelio.
 — Suneli mano, mano jaunasis,
 Kur jodei šią naktelę
 Ant bėrojo žirgelio?
 Tėveli mano, mano širdele,
 Lankiau kalne rugelius
 Ir geltonus kvietelius.
 — Suneli mano, mano jaunasis,
 Lankiai jauną mergele
 Ir jos žalią rutelę.
 Suneli mano, mano jaunasis,
 Vai ar graži mergele,
 Širdies ramintojėlė? —
 Žiurėtie graži, kalbėtie meili,
 Tai man jaunam patiko,
 Tai man didiai patiko. (1875)

LXVII.

Aš šėriau, aš šėriau sau bėrą žirgelį,
 Aš šėriau;
 Aš pirkau, aš pirkau tymelio balnelį,
 Aš pirkau.
 Aš jojau, aš jojau per žalią girele,
 Aš jojau.
 Aš nešiau, aš nešiau už pečių šaudyklę
 Aš nešiau.
 Pamačiau, pamačiau pilkajį zuikėlį,
 Pamačiau.
 Aš šoviau, aš šoviau pilkajį zuikėlį,
 Aš šoviau.
 Aš nešiau, aš nešiau į Vilniaus miestelij
 Aš nešiau,
 Derėjo, derejo bajoro sunelis,
 Derėjo.
 Užmokė', užmokė' šimtą dorelaičių,
 Užmokė',
 Aš pirkau, aš pirkau mergelei vyštelę
 Aš pirkau,
 Aš daviau, aš daviau šimtą dorelaičių,
 Aš daviau. (1899)

*) Slg. n. CLXX.

(Dar neviskas).

SUSIRINKIMAS.

Philadelphijoje bus laikomas metinis mitingas 10 tos kuopos S. L. R. K. A. ir Dr Sz. Kazimero kar. Gvardijos. 19 Sausio 1902 m. tuoj po sumos, ant salės North West Cor. 2 and Pine Str.

Uzprasdom visus sąnarius o podraug ir norinczius prigulėti prie Susiv. pributi ant paskirtos valandos, ba daug turim svarbiu reikalų ant apsvarstymo. Su guodone Komitetas

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota*

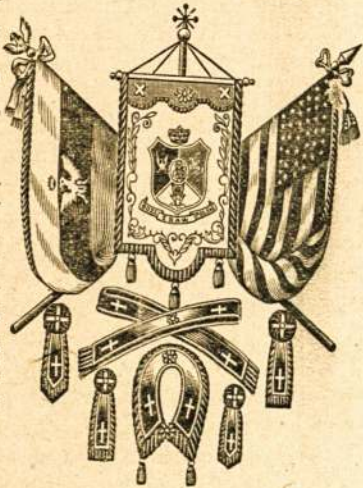
DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdėbimą.

**KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikšti guodintiesiems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, buvusius augsčiausius daigtus **Pigiausei**, ir **Geriausei**, nes metų užsiimdama išdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

K. Radzeviczius

Puikiausia visam Shenandoah'ri
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos **KARSZTI UŽKANDZIAI**, o teip visada suvalti dykai. Geriausi ir pigiausi **PIETUS**, viskas szviežia: **CIGARAI** pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras **SZIRDINGA RODA** kiekvienam reikale. O ir **PINIGUS MAINO** ir siunczia į **LIETUVA** ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA.

V. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.
SHENANDOAH, PA

Užlaiko didelę **krautuve cigarų, vyno** ir visokių **likierių**, o pardavinėja pigiaus nēkaip svetimtaucziai, kurie užlaiko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigus.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiu'

ŽENKLUS SUSIVIENYJIMO norinti turėti, turi nušipirkt pas Centralizšką Susiv. kasierių p. K. Radzeviczių pa siuncziant jam 1 dol. ir 50 centu.

Adresas yra „TEVYNEJE.”

Šios knygos yra gaunamos S. L. A. Spau

Budas senovės lietuvių ir žemaičių	50c.
Istoria Europos	15
Kražių skerdynė	0
Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėj	35
(Ta pati kniga maskoliszkoji kalboi ..	\$1,00)
Kristiono Donelaiczio rasztaiz (eilės)	40
Medega musų tautiszkaiz vaistinikystaiz	40
Medega Sim. Daukanto biografiai	80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorios)	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eilės Mairionio)	15
Kanklės, (eilės ir dainos)	15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės)	0
Gipsinis Jotis ir Per kytruma, (pasakos)	10
Zentas del parodos (komedia), vertė Sel.	15
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai	100
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1898 metų visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1899 metų visi numerai	1,50
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai	25
Istoria szventa seno ir naujo įstatymo	50
Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose)	15
Mainieris ir leberis	20
Diedai ir Gražina	30
Trumpi Atsakymai priesz Religiją	25
Dogmatas apie Pragarą	10

Geriausiai Inteisyta

LIETUVISZKA SPAUSTUVE

GREITAI, GERAI IR PIGIAI ATLIEKA
VISOKIUS DRUKORISZKUS DARBUS.

V. J. Stagaras,

119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Lietuviszka Dirbtuve

ARNOTU, KOPU, BALDAKIMU, ir kitų visų bažnytinių parėdų; teipogi del draugyszių: **KARUNU, KUKARDU, KEPURIU, ŽENKLŲ** ir tt. Norėdami savo darbu suszelpti savo tautietę ir kad tas darbas butų prideranciai atliktas, atsiszaukite pas:

T. ANDRIUSZEVICZAITE

115 W. Division St. Chicago, Ill.

